

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІСТОРИЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ
КАФЕДРА ВСЕСВІТНЬОЇ ІСТОРІЇ ТА МІЖНАРОДНИХ ВІДНОСИН

ЗАТВЕРДЖУЮ

Декан історичного факультету

_____ В.І. Мільчев

«_____» _____ 2021

ПОЛІТИЧНІ ЕЛІТИ БОЛГАРІЇ

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

підготовки **бакалавра**

денної форми здобуття освіти
спеціальності **291 Міжнародні відносини, суспільні комунікації та
регіональні студії**

освітньо-професійна програма **країнознавство**

**Укладач: д.і.н., професор кафедри всесвітньої історії та міжнародних відносин
Мільчев Володимир Іванович**

Обговорено та ухвалено
на засіданні кафедри всесвітньої історії та
міжнародних відносин

Протокол №1 від 25 серпня 2021 р.
Завідувачка кафедри всесвітньої історії та
міжнародних відносин

_____ О.М. Маклюк

Ухвалено науково-методичною радою
історичного факультету

Протокол №1 від 30 серпня 2021 р.
Голова науково-методичної ради
історичного факультету

_____ Т.В. Грушева

Погоджено
з навчально-методичним відділом

_____
(підпис) (ініціали, прізвище)

2021 рік

1. Опис навчальної дисципліни

Галузь знань, спеціальність, освітня програма, рівень вищої освіти	Нормативні показники для планування і розподілу дисципліни на змістові модулі	Характеристика навчальної дисципліни
		денна форма здобуття освіти
Галузь знань: 29 Міжнародні відносини	Кількість кредитів – 4	Обов'язкова
		Цикл професійної підготовки спеціальності
Спеціальність: 291 Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії	Загальна кількість годин – 120	Семестр:
		4-й
Освітньо-професійна програма: Країнознавство	Змістових модулів – 2	Лекції
		28 год.
Рівень вищої освіти: бакалаврський	Кількість поточних контрольних заходів – 4	Практичні
		14 год.
		Самостійна робота
		78 год.
		Вид підсумкового семестрового контролю: залік

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою курсу є прищеплення студентам розуміння складних процесів взаємовпливів між роллю політичних еліт та ідеологічним запитам окремо взятого суспільства. Приклад сучасної Республіки Болгарії обрано свідомо та не випадково, адже історична доля болгарського народу, поєднаного із українським спільністю походження, віри та мови, багато в чому нагадує долю українців: багатовікове іноземне панування, тривала боротьба за звільнення, певні складнощі із формуванням власної інтелектуальної еліти, тривалий звивистий шлях до повернення в сім'ю європейських націй. Тож, комплексний розгляд болгарського досвіду, із елементами компаративістики та відсилкою до вітчизняних аналогій сприятиме усвідомленню студентами механізмів конструювання національної політичної еліти, їх кореляцію із процесами еволюційного поступу соціуму в цілому. Поглиблене вивчення саме болгарської моделі доцільне й з огляду на те місце, які займають партнерські стосунки України з цієї балканською країною в її євроінтеграційному русі: Болгарія є одним із послідовних адвокатів нашої країни в ЄС і НАТО, саме в нашій країні мешкає найбільша в світі болгарська діаспора, економічні зв'язки міцніють щороку.

Проходження курсу, почасти, відбуватиметься в інтерактивному форматі, шляхом обговорення окремих аспектів теми. Участь студентів у диспутах не тільки

стимулюватиме їх до засвоєння азів риторики і полеміки, але й сприятиме поглибленню здатності до критичного мислення, аналітичного розбору ситуацій минулого та сучасності, пов'язаних із формуванням та функціонуванням політичних еліт Болгарії. Крім цього, підготовка студентами-бакалаврами практичних завдань та групових творчих проєктів формуватиме у них вміння працювати в команді, сприятиме розвитку якостей організаторів, спікерів, аналітиків і диспутантів, що є настільки затребуваними як для майбутніх політологів-міжнародників, так і для їх потенційних роботодавців.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен набути таких результатів навчання (знання, уміння тощо) та компетентностей:

Заплановані робочою програмою компетентності та результати навчання	Методи і контрольні заходи
<p>ІК Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми в сфері міжнародних відносин, суспільних комунікації та регіональних студій, зовнішньополітичної діяльності держав, міжнародних взаємодій між державами, міжнародними організаціями та недержавними акторами, що характеризуються комплексністю та невизначеністю умов та передбачає застосування теорій суспільних наук та спеціальних наукових методів дослідження проблем міжнародних відносин.</p>	<p>Методи: пояснювально-ілюстративний, евристичний, дискусійного викладу. Реалізується на всіх контрольних заходах (письмові роботи, презентації, тестування, обговорення, де відпрацьовуються навички професійного володіння знаннями у площині теорії еліт). Контрольні заходи: аналітична довідка, застосування знань для аналізу ситуації в міжнародному політичному просторі.</p>
<p>ЗК1. Здатність реалізовувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина України.</p>	<p>Методи: пояснювально-ілюстративний, евристичний, дискусійного викладу. Реалізується на всіх контрольних заходах (письмові роботи, презентації, тестування, обговорення, де відпрацьовуються навички професійного володіння теорією міжнародних відносин). Контрольні заходи: аналітична довідка, застосування знань для аналізу ситуації в міжнародному політичному просторі.</p>
<p>ЗК2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі і знань про природу і суспільство, та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового образу життя.</p>	<p>Методи: пояснювально-ілюстративний, евристичний, дискусійного викладу. Реалізується на всіх контрольних заходах (письмові роботи, презентації, тестування, обговорення, де відпрацьовуються навички професійного володіння теорією міжнародних відносин). Контрольні заходи: аналітична довідка, застосування знань для аналізу ситуації в міжнародному політичному просторі.</p>
<p>ЗК4. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.</p>	<p>Методи: пояснювально-ілюстративний, евристичний, дискусійного викладу. Реалізується на всіх контрольних заходах (письмові роботи, презентації, тестування, обговорення, де відпрацьовуються навички професійного володіння теорією міжнародної</p>

	елітології). Контрольні заходи: аналітична довідка, застосування знань для аналізу ситуації в міжнародному політичному просторі.
ЗК5. Здатність працювати в міжнародному контексті.	Методи: пояснювально-ілюстративний, евристичний, дискусійного викладу. Реалізується на всіх контрольних заходах (письмові роботи, презентації, тестування, обговорення, де відпрацьовуються навички професійного володіння теорією міжнародних відносин). Контрольні заходи: аналітична довідка, застосування знань для аналізу ситуації в міжнародному політичному просторі.
ЗК7. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.	Методи: пояснювально-ілюстративний, евристичний, дискусійного викладу. Реалізується на всіх контрольних заходах (письмові роботи, презентації, тестування, обговорення, де відпрацьовуються навички професійного володіння теорією міжнародних відносин). Контрольні заходи: аналітична довідка, застосування знань для аналізу ситуації в міжнародному політичному просторі.
ЗК9. Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології.	Методи: пояснювально-ілюстративний, евристичний, дискусійного викладу. Реалізується на всіх контрольних заходах (письмові роботи, презентації, тестування, обговорення, де відпрацьовуються навички професійного володіння теорією міжнародних відносин). Контрольні заходи: аналітична довідка, застосування знань для аналізу ситуації в міжнародному політичному просторі.
ЗК12. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.	Методи: пояснювально-ілюстративний, евристичний, дискусійного викладу. Реалізується на всіх контрольних заходах (письмові роботи, презентації, тестування, обговорення, де відпрацьовуються навички професійного володіння теорією міжнародних відносин). Контрольні заходи: аналітична довідка, застосування знань для аналізу ситуації в міжнародному політичному просторі.
СК1. Здатність виокремлювати ознаки та тенденції розвитку, розуміти природу, динаміку, принципи організації міжнародних відносин, суспільних комунікацій та/або регіональних студій.	Методи: пояснювально-ілюстративний, евристичний, дискусійного викладу. Реалізується на всіх контрольних заходах (письмові роботи, презентації, тестування, обговорення, де відпрацьовуються навички професійного володіння теорією міжнародних відносин). Контрольні заходи: аналітична довідка, застосування знань для аналізу ситуації в міжнародному політичному просторі.
СК2. Здатність аналізувати міжнародні процеси у різних контекстах, зокрема політичному, безпековому, правовому, економічному, суспільному, культурному та інформаційному.	Методи: пояснювально-ілюстративний, евристичний, дискусійного викладу. Реалізується на всіх контрольних заходах (письмові роботи, презентації, тестування,

	обговорення, де відпрацьовуються навички професійного володіння теорією міжнародних відносин). Контрольні заходи: аналітична довідка, застосування знань для аналізу ситуації в міжнародному політичному просторі.
СК3. Здатність оцінювати стан та напрями досліджень міжнародних відносин та світової політики у політичній, економічній, юридичній науках, у міждисциплінарних дослідженнях.	Методи: пояснювально-ілюстративний, евристичний, дискусійного викладу. Реалізується на всіх контрольних заходах (письмові роботи, презентації, тестування, обговорення, де відпрацьовуються навички професійного володіння теорією міжнародних відносин). Контрольні заходи: аналітична довідка, застосування знань для аналізу ситуації в міжнародному політичному просторі.
СК4. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі і практичні проблеми у сфері міжнародних відносин, зовнішньої політики держав, суспільних комунікацій, регіональних досліджень.	Методи: пояснювально-ілюстративний, евристичний, дискусійного викладу. Реалізується на всіх контрольних заходах (письмові роботи, презентації, тестування, обговорення, де відпрацьовуються навички професійного володіння теорією міжнародних відносин). Контрольні заходи: аналітична довідка, застосування знань для аналізу ситуації в міжнародному політичному просторі.
СК5. Здатність аналізувати вплив світової економіки, міжнародного права та внутрішньої політики на структуру й динаміку міжнародних відносин та зовнішньої політики держав.	Методи: пояснювально-ілюстративний, евристичний, дискусійного викладу. Реалізується на всіх контрольних заходах (письмові роботи, презентації, тестування, обговорення, де відпрацьовуються навички професійного володіння теорією міжнародних відносин). Контрольні заходи: аналітична довідка, застосування знань для аналізу ситуації в міжнародному політичному просторі. Індивідуальне завдання (планування самостійного дослідження, презентація його результатів, обґрунтування та презентація висновків).
СК6. Здатність застосовувати засади дипломатичної та консульської служби, дипломатичного протоколу та етикету, уміння вести дипломатичне та ділове листування (українською та іноземними мовами).	Методи: пояснювально-ілюстративний, евристичний, дискусійного викладу. Реалізується на всіх контрольних заходах (письмові роботи, презентації, тестування, обговорення, де відпрацьовуються навички професійного володіння теорією міжнародних відносин). Контрольні заходи: аналітична довідка, застосування знань для аналізу ситуації в міжнародному політичному просторі. Індивідуальне завдання (планування самостійного дослідження, презентація його результатів, обґрунтування та презентація висновків).
СК7. Здатність аналізувати міжнародні інтеграційні процеси у світі та на Європейському континенті, та місце в них	Методи: пояснювально-ілюстративний, евристичний, дискусійного викладу. Реалізується на всіх контрольних заходах

України.	(письмові роботи, презентації, тестування, обговорення, де відпрацьовуються навички професійного володіння теорією міжнародних відносин). Контрольні заходи: аналітична довідка, застосування знань для аналізу ситуації в міжнародному політичному просторі. Індивідуальне завдання (планування самостійного дослідження, презентація його результатів, обґрунтування та презентація висновків).
СК8. Усвідомлення національних інтересів України на міжнародній арені.	Методи: пояснювально-ілюстративний, евристичний, дискусійного викладу. Реалізується на всіх контрольних заходах (письмові роботи, презентації, тестування, обговорення, де відпрацьовуються навички професійного володіння теорією міжнародних відносин). Контрольні заходи: аналітична довідка, застосування знань для аналізу ситуації в міжнародному політичному просторі. Індивідуальне завдання (планування самостійного дослідження, презентація його результатів, обґрунтування та презентація висновків).
СК10. Здатність аналізувати структуру та динаміку міжнародних суспільних комунікацій, виявляти їх вплив на міжнародну систему, державні та суспільні інститути.	Методи: пояснювально-ілюстративний, евристичний, дискусійного викладу. Реалізується на всіх контрольних заходах (письмові роботи, презентації, тестування, обговорення, де відпрацьовуються навички професійного володіння теорією міжнародних відносин). Контрольні заходи: аналітична довідка, застосування знань для аналізу ситуації в міжнародному політичному просторі. Індивідуальне завдання (планування самостійного дослідження, презентація його результатів, обґрунтування та презентація висновків).
СК11. Здатність аналізувати природу та еволюцію міжнародних організацій, їх місця у системі міжнародних відносин, основних форм та перспектив співпраці України з ними.	Методи: пояснювально-ілюстративний, евристичний, дискусійного викладу. Реалізується на всіх контрольних заходах (письмові роботи, презентації, тестування, обговорення, де відпрацьовуються навички професійного володіння теорією міжнародних відносин). Контрольні заходи: аналітична довідка, застосування знань для аналізу ситуації в міжнародному політичному просторі. Індивідуальне завдання (планування самостійного дослідження, презентація його результатів, обґрунтування та презентація висновків).
СК13. Здатність аналізувати діяльність міжнародних недержавних акторів та транснаціональні відносини.	Методи: пояснювально-ілюстративний, евристичний, дискусійного викладу. Реалізується на всіх контрольних заходах

	(письмові роботи, презентації, тестування, обговорення, де відпрацьовуються навички професійного володіння теорією міжнародних відносин). Контрольні заходи: аналітична довідка, застосування знань для аналізу ситуації в міжнародному політичному просторі. Індивідуальне завдання (планування самостійного дослідження, презентація його результатів, обґрунтування та презентація висновків).
СК14. Здатність до розуміння характеристик розвитку країн та регіонів, особливостей та закономірностей глобальних процесів та місця в них окремих держав.	Методи: пояснювально-ілюстративний, евристичний, дискусійного викладу. Реалізується на всіх контрольних заходах (письмові роботи, презентації, тестування, обговорення, де відпрацьовуються навички професійного володіння теорією міжнародних відносин). Контрольні заходи: аналітична довідка, застосування знань для аналізу ситуації в міжнародному політичному просторі. Індивідуальне завдання (планування самостійного дослідження, презентація його результатів, обґрунтування та презентація висновків).
СК16. Здатність до розуміння природи та джерел міжнародних конфліктів та способів їх врегулювання, вироблення підходів до розв'язання проблем і завдань у сфері міжнародних відносин, міжнародної та національної безпеки, зовнішньої політики.	Методи: пояснювально-ілюстративний, евристичний, дискусійного викладу. Реалізується на всіх контрольних заходах (письмові роботи, презентації, тестування, обговорення, де відпрацьовуються навички професійного володіння теорією міжнародних відносин). Контрольні заходи: аналітична довідка, застосування знань для аналізу ситуації в міжнародному політичному просторі. Індивідуальне завдання (планування самостійного дослідження, презентація його результатів, обґрунтування та презентація висновків).
РН01. Знати та розуміти природу міжнародних відносин та регіонального розвитку, еволюцію, стан теоретичних досліджень міжнародних відносин та світової політики, а також природу та джерела політики держав на міжнародній арені і діяльності інших учасників міжнародних відносин.	Методи: пояснювально-ілюстративний, евристичний, дискусійного викладу. Реалізується на всіх контрольних заходах (письмові роботи, презентації, тестування, обговорення, де відпрацьовуються навички професійного володіння теорією міжнародних відносин). Контрольні заходи: аналітична довідка, застосування знань для аналізу ситуації в міжнародному політичному просторі. Індивідуальне завдання (планування самостійного дослідження, презентація його результатів, обґрунтування та презентація висновків).
РН02. Знати та розуміти природу та динаміку міжнародної безпеки, розуміти особливості її забезпечення на глобальному, регіональному та	Методи: пояснювально-ілюстративний, евристичний, дискусійного викладу. Реалізується на всіх контрольних заходах

<p>національному рівні, знати природу та підходи до вирішення міжнародних та інтернаціоналізованих конфліктів.</p>	<p>(письмові роботи, презентації, тестування, обговорення, де відпрацьовуються навички професійного володіння теорією міжнародних відносин). Контрольні заходи: аналітична довідка, застосування знань для аналізу ситуації в міжнародному політичному просторі. Індивідуальне завдання (планування самостійного дослідження, презентація його результатів, обґрунтування та презентація висновків).</p>
<p>РН03. Знати природу міжнародного співробітництва, характер взаємодії між міжнародним акторами, співвідношення державних, недержавних акторів у світовій політиці.</p>	<p>Методи: пояснювально-ілюстративний, евристичний, дискусійного викладу. Реалізується на всіх контрольних заходах (письмові роботи, презентації, тестування, обговорення, де відпрацьовуються навички професійного володіння теорією міжнародних відносин). Контрольні заходи: аналітична довідка, застосування знань для аналізу ситуації в міжнародному політичному просторі. Індивідуальне завдання (планування самостійного дослідження, презентація його результатів, обґрунтування та презентація висновків).</p>
<p>РН04. Знати принципи, механізми та процеси забезпечення зовнішньої політики держав, взаємодії між зовнішньою та внутрішньою політикою, визначення та реалізації на міжнародній арені національних інтересів держав, процесу формування та реалізації зовнішньополітичних рішень.</p>	<p>Методи: пояснювально-ілюстративний, евристичний, дискусійного викладу. Реалізується на всіх контрольних заходах (письмові роботи, презентації, тестування, обговорення, де відпрацьовуються навички професійного володіння теорією міжнародних відносин). Контрольні заходи: аналітична довідка, застосування знань для аналізу ситуації в міжнародному політичному просторі. Індивідуальне завдання (планування самостійного дослідження, презентація його результатів, обґрунтування та презентація висновків).</p>
<p>РН09. Досліджувати проблеми міжнародних відносин, регіонального розвитку, зовнішньої політики, міжнародних комунікацій, із використанням сучасних політичних, економічних і правових теорій та концепцій, наукових методів та міждисциплінарних підходів, презентувати результати досліджень, надавати відповідні рекомендації.</p>	<p>Методи: пояснювально-ілюстративний, евристичний, дискусійного викладу. Реалізується на всіх контрольних заходах (письмові роботи, презентації, тестування, обговорення, де відпрацьовуються навички професійного володіння теорією міжнародних відносин). Контрольні заходи: аналітична довідка, застосування знань для аналізу ситуації в міжнародному політичному просторі. Індивідуальне завдання (планування самостійного дослідження, презентація його результатів, обґрунтування та презентація висновків).</p>
<p>РН15. Розуміти та застосовувати для розв'язання складних спеціалізованих задач міжнародних відносин, суспільних</p>	<p>Методи: пояснювально-ілюстративний, евристичний, дискусійного викладу. Реалізується на всіх контрольних заходах</p>

<p>комунікацій та регіональних студій чинне законодавство, міжнародні нормативні документи і угоди, довідкові матеріали, чинні стандарти і технічні умови тощо.</p>	<p>(письмові роботи, презентації, тестування, обговорення, де відпрацьовуються навички професійного володіння теорією міжнародних відносин). Контрольні заходи: аналітична довідка, застосування знань для аналізу ситуації в міжнародному політичному просторі. Індивідуальне завдання (планування самостійного дослідження, презентація його результатів, обґрунтування та презентація висновків).</p>
---	--

Міждисциплінарні зв'язки. Відповідно до структурно-логічної схеми навчальна дисципліна має тісні міждисциплінарні зв'язки з іншими освітніми компонентами освітньої програми, зокрема найтісніші – «Історія міжнародних відносин і дипломатії», «Країнознавство. Регіональні студії», «Міжнародне право», «Світова економіка та міжнародні економічні відносини».

3. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1.

Тема 1.

Тема 2.

Тема 3.

Тема 4.

Тема 5.

Тема 6.

Тема 7.

Тема 8.

Тема 9.

Тема 10.

Тема 11.

Змістовий модуль 2.

Тема 12.

Тема 13.

Тема 14.

Тема 15.

Тема 16.

Тема 17.

Тема 18.

Тема 19.

4. Структура навчальної дисципліни

Змістовий модуль	Усього годин	Аудиторні (контактні) години					Самостійна робота, годин		Система накопичення балів		
		Усього годин	Лекційні заняття, годин		Практичні заняття, годин		денна	заочна	Теоретичні завдання, балів	Практичні завдання, балів	Усього балів
			денна	заочна	денна	заочна					
1	46	46	18		4		24		15	15	30
2	40	40	6		10		24		15	15	30
Усього за змістові модулі	86		24		14		48		30	30	60
Підсумковий семестровий контроль – залік	4								20	20	40
Загалом	90	86	24		14		48		50	50	100

5. Теми лекційних занять

№ змістового модуля	Назва теми	Кількість годин
1	Тема 1. Болгарія: основні віхи політичної історії та історії політичних еліт	2
1	Тема 2. Формування сучасної політичної болгарської нації та громадянського суспільства	2
1	Тема 3. Сучасна соціально-економічна ситуація в Республіці Болгарія	2
1	Тема 4. Болгарська національна доктрина	2
1	Тема 5. Вплив історичного міфу на формування національної ідеї	2
1	Тема 6. Інструментарій конструювання болгарської політичної нації	2
1	Тема 7. Болгарський націоналізм у сучасному політичному житті	2

1	Тема 8. Ліва ідея в сучасній Болгарії	2
2	Тема 9. Європейський лібералізм в політичному ландшафті Болгарії	2
2	Тема 10. «Не-болгарські» політичні партії Болгарії	2
2	Тема 11. Політичні еліти сучасної Болгарії: класифікація та видовий склад	2
2	Тема 12. Феномен неполітичних лідерів і моральних авторитетів у сучасній Болгарії	2
2	Тема 13. Сучасний болгарський політикум і проблема реалізації цивілізацій-ного вибору нації	2
2	Тема 14. Основні тенденції розвитку болгарського етно-соціуму та їх вплив на ідеологічні конструкти	2
Разом		28

6. Теми практичних занять

№ змістового модуля	Назва теми	Кількість годин
1	Тема 1. Османське панування як чинник політичного життя Болгарії та формування національної ідеології	2
1	Тема 2. Мусульманські і неслов'янські меншості сучасної Болгарії: асимілювати не можна залишити?	2
1	Тема 3. Ідея національної єдності болгар в умовах життя «розділеного етносу»	2
1	Тема 4. «Македонська проблема» та македонізм як чинники творення сучасних ідеологій Республік Болгарії і Македонії та повсякденних практик їх політичних еліт	4
2	Тема 5. Президентство в сучасній Болгарії (1990 – 2020 рр.): барометр електоральних симпатій чи місія національного лідера?	4
2	Тема 6. Сучасні болгарські парламентарії у групах і особах: просопографічний портрет основних груп і персоналогічні представлення	
2	Тема 7. Порівняльний аналіз стану розвиненості національної ідеології та політичної культури в сучасних Болгарії та Україні	
Разом		14

7. Види і зміст поточних контрольних заходів

№ ЗМ	Вид поточного контрольного заходу	Зміст поточного контрольного заходу	Критерії оцінювання	Усього балів
1	2	3	4	5
ЗМ 1	Тестування в moodle	Тест складається з питань за теоретичною частиною модуля	Правильна відповідь на одне питання – 1 бал.	15
	Підготовка та захист презентації		Виконання практичного завдання (презентація) оцінюється в 1–10 балів, захист та участь в обговоренні презентації – не більше 5 балів.	15
Усього	2			30
ЗМ 2	Аналітична довідка		Повна аналітична розробка проблеми – 10 балів,	15

			обговорення – 5 балів	
	Тестування в moodle	Тест складається з питань за теоретичною частиною модуля	Правильна відповідь на одне питання – 1 бал.	15
Усього	2			10

8. Підсумковий семестровий контроль

Форма	Види підсумкових контрольних заходів	Зміст підсумкового контрольного заходу	Критерії оцінювання	Усього балів
Залік	Тестування в системі moodle	Тест складається з 20 питань (теоретична частина курсу).	Оцінювання відбувається автоматично в системі moodle. Правильна відповідь на одне питання оцінюється в 2 бали. Загальний результат округлюється до цілої частини.	20
	Співбесіда з викладачем	Проведення співбесіди з викладачем із практичним завданням – аналіз конкретної міжнародної ситуації з позицій теорії соціальних еліт	Чітке володіння понятійним апаратом, теорією; вміння використовувати їх для виконання конкретних практичних завдань, розв'язання ситуацій	20
Усього за підсумковий семестровий контроль				40

9. Рекомендована література

Засадничі документи та базові науково-аналітичні публікації:

1. «Българска национална доктрина: България през XXI век» / Отговорен редактор проф. Григор Велев (болгарською мовою). София, 1997. Режим доступу: http://members.tripod.com/konservativen_forum/doktrina.htm .
2. Национална стратегия за българските граждани и историческите български общности по света от 23.07.2014 г. (болгарською мовою). Режим доступу: <http://www.strategy.bg/StrategicDocuments/View.aspx?Id=938>.
3. Зашкільняк Л. Національний метанаратив та його соціальні функції: між наукою та історичною пам'яттю // Національна та історична пам'ять: зб. наук. праць. – Київ: ДП «НВЦ «Пріоритети»», 2012. – Вип. 5. – С. 87–96.
4. Свириденко Вікторія Олегівна. Політика пам'яті Народної Республіки Болгарія щодо доби національного Відродження: джерельний комплекс. Дисертація на здобуття наукового ступеня кандидата історичних наук за спеціальністю 07.00.06. – Історіографія, джерелознавство та спеціальні історичні дисципліни. Харків, 2015. 237 с. Режим доступу: http://archeos.org.ua/wp-content/uploads/2016/03/%D0%A1%D0%B2%D0%B8%D1%80%D0%B8%D0%B4%D0%B5%D0%BD%D0%BA%D0%BE_%D0%B4%D0%B8%D1%81%D0%B5%D1%80%D1%82%D0%B0%D1%86%D1%96%D1%8F.pdf .

5. Ангелова М. Политика на паметта през социализма // (Не)споделената памет на късния социализъм. Движението «Народната памет разказва» (1983–1989) / Милена Ангелова. – София, 2010. – Разд. 1. – С. 11–21.

Монографії та підручники

6. Нагорна Л. П. Исторична пам'ять: Теорії, дискурси, рефлексії. – К.: ІПіЕНД ім. І. Ф. Кураса НАН України, 2012. – 328 с.
7. Нора П. Теперішнє, нація, пам'ять. [Пер. із фр. А. Рєпи]. – К.: ТОВ «Видавництво «Кліо»», 2014. – 272 с.
8. Riis C. Religion, politics, and historiography in Bulgaria. – New York: Columbia University Press, 2002. – 184 p.

Посилання на урядові ресурси, дайджести новин та добірки лінків за темою:

9. Офіційний сайт президента Республіки Болгарія (англійською мовою). Режим доступу: <https://m.president.bg/en/index> .
10. Офіційний сайт Парламенту (Народно Събрание) Республіки Болгарія (англійською мовою). Режим доступу: <https://www.parliament.bg/en> .
11. Офіційний сайт Уряду (Министерски Съвет) Республіки Болгарія (англійською мовою). Режим доступу: <https://www.government.bg/en> .
12. Сайт газети «Държавен вестник», офіційного урядового видання Республіки Болгарія (болгарською мовою). Режим доступу: <https://dv.parliament.bg/DVWeb/news.faces> .